

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ПНЗПО «Київський інститут
післядипломної педагогічної освіти»

К.О. Кушдавлатова

17.10.2025 р.

ТИПОВА ПРОГРАМА **підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Мова та** **література: текст, медіа та розвиток критичного мислення»**

Розробник(и): ПНЗПО «Київський Інститут післядипломної педагогічної освіти», ЄДРПОУ 44345732

Рецензент(и): Директор ПНЗПО «Київський інститут післядипломної педагогічної освіти» Кушдавлатова К.О.

Термін дії програми: з 2025 до 2030 року

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність типової програми – В епоху надлишку інформації вчитель словесності має навчити учнів не лише грамотно писати, а й аналізувати підтексти, розпізнавати фейки та насолоджуватися якісним читанням.

Цільова група: Вчителі української та зарубіжної літератури, мовних курсів, бібліотекарі.

Обсяг (тривалість): Загальний обсяг підвищення кваліфікації за цією програмою в межах одного освітнього циклу становить від 2 до 30 годин (0,06-1 кредит ЄКТС) та визначається індивідуально залежно від кількості обраних слухачем освітніх компонентів (тем). Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. У кожному випадку у сертифікаті зазначається фактично пройдений обсяг годин та тематика навчання.

Особливості реалізації програми – Програма має модульну структуру та реалізується у вигляді окремих освітніх циклів. У межах одного освітнього циклу слухач обирає одну або кілька тем відповідно до власних освітніх потреб. Кожна тема є логічно завершеним освітнім компонентом та може реалізовуватися автономно. Підсумковий обсяг підвищення кваліфікації в межах одного циклу формується шляхом накопичення обраних тем і становить від 2 до 30 годин. Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. За результатами кожного освітнього циклу видається окремий документ про підвищення кваліфікації із зазначенням фактично пройдених годин та тематики навчання.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна

Мета підвищення кваліфікації – Розвиток комунікативної та читацької компетентності вчителів у сучасному культурному контексті.

Завдання підвищення кваліфікації:

- Методика роботи з текстами різних стилів та жанрів
- Опанування інструментів медіаграмотності
- Формування навичок творчого письма в учнів
- Використання інтерактивних платформ для аналізу літератури

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

- мовленнєва компетентність
- літературознавча грамотність

- культурно-цифрова компетентність
- критичне мислення

Очікувані результати підвищення кваліфікації: Вчителі навчаться зацікавлювати учнів читанням через сучасні формати, зможуть розвивати їхню медіаграмотність та комунікативну впевненість.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації – Оцінювання здійснюється на основі виконання рекомендованих практичних та самостійних завдань, участі в проєктній діяльності, тестування або підсумкової роботи відповідно до програми.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації – Сертифікат або свідоцтво про підвищення кваліфікації встановленого зразка із зазначенням теми, обсягу годин та кредитів ЄКТС відповідно до вимог законодавства

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Навчально-тематичний план відображає перелік можливих курсів (тем), що реалізуються в межах програми. Проходження всіх тем, наведених у плані, не є обов'язковим. Кожна тема є окремим освітнім компонентом і може реалізовуватися автономно.

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
1	Використання інтегрованого підходу на уроках української мови	1	1-29	2-30
2	Онлайн-ресурси на уроках літератури.	1	1-29	2-30
3	Сервіси і додатки Google для організації спільної та командної роботи онлайн	1	1-29	2-30
4	Візуалізація навчального контенту за допомогою майндмепінгу або як навчати цікаво та захоплююче.	1	1-29	2-30
5	Як гаджети перетворити на помічника в роботі педагога.	1	1-29	2-30
6	Візуалізація навчального контенту, кроки до цікавого та захоплюючого уроку	1	1-29	2-30
7	Ефективне планування уроків. Підхід сучасного вчителя української мови у 5 класах НУШ.	1	1-29	2-30
8	Засади ефективної співпраці між вчителем та учнем 5 класів НУШ на уроках української літератури.	1	1-29	2-30
9	Проектна діяльність на уроках української літератури.	1	1-29	2-30
10	Впевнені кроки впровадження мовно-літературної галузі НУШ	1	1-29	2-30
11	Мовно-літературна галузь НУШ. Підвищення кваліфікації	1	1-29	2-30
12	Інтегровані уроки літератури у Новій Українській Школі.	1	1-29	2-30
13	Інтерактивні презентації у Power Point. Прості кроки до цікавих уроків.	1	1-29	2-30
14	Ефективні методи запам'ятовування. Розвиток уваги та зосередженості учнів.	1	1-29	2-30
15	Техніки формульовального оцінювання на уроках української мови та літератури	1	1-29	2-30

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
16	Формування цінностей та життєвих навичок учнів. Впровадження філософсько-педагогічного вчення Г. Сковороди.	1	1-29	2-30
17	Творчі підходи до вивчення української літератури. Інтерактивні інструменти для цікавого уроку.	1	1-29	2-30
18	Ефективний супровід випускників на уроках української мови. Умови написання вдалого мотиваційного листа	1	1-29	2-30
19	Розширення візуальної сприйнятливості у навчальному процесі	1	1-29	2-30
20	Надихаємо учнів до навчання: лайфхаки для цікавих уроків.	1	1-29	2-30
21	Покращення пам'яті: дослідження процесів та методів запам'ятовування.	1	1-29	2-30
22	Революція в класі: Додатки Google для оптимізації навчального процесу.	1	1-29	2-30
23	Віртуальні інструменти для взаємодії та контролю знань на дистанційному уроці: швидке опитування та зворотній зв'язок учнів	1	1-29	2-30
24	Вітагенна технологія - інструмент реалізації компетентнісного підходу навчання на уроках мовно-літературної галузі в НУШ	1	1-29	2-30
25	Оцінка рівня знань учнів за допомогою онлайн-тестів та опитування на дистанційному уроці: засоби та рекомендації для педагогів.	1	1-29	2-30
26	Текстоцентричний підхід у вивченні української мови: НУШ і не лише	1	1-29	2-30
27	Візуалізація на уроках літератури: ресурси та покрокові інструкції Магія створення коміксів, FB-сторінок, лепбуків	1	1-29	2-30
28	Сучасний інструментарій для викладання української мови та інтегрованого курсу літератури в 6 класі НУШ	1	1-29	2-30
29	Вивчення ліричних творів у 7 класі НУШ: що і як?	1	1-29	2-30
30	Створення атмосфери емпатії та співчуття через вивчення ліричних творів учнями 7 класу НУШ	1	1-29	2-30
31	Українська мова в 7 класі НУШ: новий цикл, відомі підходи	1	1-29	2-30
32	Українська література. 7 клас НУШ	1	1-29	2-30
33	Розвиток в учнів соціальної відповідальності та свідомості при викладанні української літератури у 7 клас НУШ	1	1-29	2-30
34	Тьюторство як шлях подолання освітніх втрат з уроків української мови та літератури.	1	1-29	2-30
35	Творчі хитрики тьютора у викладанні української літератури: від теорії до практики	1	1-29	2-30
36	Від читання до дії: як література навчає долати життєві виклики	1	1-29	2-30

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
37	Відкриваємо світ через книги. Сприяння розвитку творчих здібностей та уяви учнів через читання	1	1-29	2-30
38	Інтеграція літератури в освітній процес: розвиток життєвих компетентностей через художні твори	1	1-29	2-30
39	Еволюція уроку мови та літератури у 8 класі НУШ.	1	1-29	2-30
40	Творчість без меж: нестандартні підходи до української мови та літератури через ігри та інтерактив	1	1-29	2-30
41	Театральне мистецтво як соціокультурна лінія на уроках мовно-літературної галузі	1	1-29	2-30
42	Театр на уроці. Розвиток мовних навичок учнів за допомогою драматургії.	1	1-29	2-30
43	Мотивація до читання у 8 класі: як викликати у дітей любов до літератури через інтерактивні методи.	1	1-29	2-30
44	Навчання крізь призму мистецького образу в мовно-літературній галузі у 8 класах НУШ	1	1-29	2-30
45	Майстерка з використання ІІІ на уроках української мови	1	1-29	2-30
46	Інтерактивні вправи з української мови за допомогою ChatGPT та онлайн інструментів.	1	1-29	2-30
47	Розвиток навичок майбутнього через інтерактивні методи	1	1-29	2-30
48	Цифрове середовище на уроках мовно-літературної галузі через використання вікіпроектів	1	1-29	2-30
49	Від учителя до творця: як формувати власний цифровий контент для учнів	1	1-29	2-30
50	Від читача до співавтора: як залучити учнів до мовного Вікіпростору.	1	1-29	2-30
51	Освітній контент, що “чіпляє”: як створювати вправи, відео й тести, які надихають учнів	1	1-29	2-30
52	Мислення замість заучування: як будувати уроки через дослідницькі запитання	1	1-29	2-30
53	Медіаграмотність на уроках української мови та літератури в 9 класі НУШ	1	1-29	2-30
54	Від читання до аналізу: як інтегрувати медіаграмотність у 9 класах НУШ.	1	1-29	2-30

3. ЗМІСТ ТИПОВОЇ ПРОГРАМИ

Тема 1. Використання інтегрованого підходу на уроках української мови

Ключові питання теми: Інтегрований підхід дає можливість учням сформувати цілісне розуміння предметів. Для забезпечення реалізації Державного стандарту потрібно використовувати інтеграцію під час опанування окремих галузей. Під час тренінгу опрацюємо кейси, які дозволять кожному вчителеві досягти успіху в ефективності навчання

Тема 2. Онлайн-ресурси на уроках літератури.

Ключові питання теми: В умовах частих карантинів, коли вчителям доводиться переходити в онлайн або ж дистанційний формат навчання, дуже важливо використовувати ті інструменти, які спростять і роботу педагогів, і засвоєння знань учнями.

Тема 3. Сервіси і додатки Google для організації спільної та командної роботи онлайн

Ключові питання теми: Під час пандемії сучасна освіта зіткнулася із проблемою організації дистанційного навчання. є велика кількість додатків та сервісів для організації спільної та командної роботи, зокрема це додатки Google, які є безпечними, безкоштовними і надзвичайно ефективними

Тема 4. Візуалізація навчального контенту за допомогою майндмепінгу або як навчати цікаво та захоплююче.

Ключові питання теми: Сучасне життя, зокрема навчальне, є настільки активним, що іноді нам не вистачає банальної структурованості. Мапа думок є потужним мисленнєвим інструментом. Тож під час тренінгу розберемо, як створювати мапу думок і як з нею далі працювати

Тема 5. Як гаджети перетворити на помічника в роботі педагога.

Ключові питання теми: Опанувати основні поняття, а саме: - сучасні технології в навчальному процесі - як працює мозок дитини, враховуючи вікові особливості - як спілкуватись з батьками, щодо гаджетів в житті дитини - як гаджети, перетворити на помічника в роботі педагога

Тема 6. Візуалізація навчального контенту, кроки до цікавого та захоплюючого уроку

Ключові питання теми: Сучасний освітній процес вимагає особливої майстерності від вчителя, пошуку нових методів, прийомів та технологій навчання. З метою підтримки мотивації учнів до навчання, реалізації принципів компетентнісного навчання в нагоді стануть окремі освітні сервіси, які пробудять внутрішню мотивацію учнів до навчання CANVA, KAHOOT, WORDART, Classtime, LearningApps та ін.

Тема 7. Ефективне планування уроків. Підхід сучасного вчителя української мови у 5 класах НУШ.

Ключові питання теми: Молодь вивчає українську мову по-іншому, ніж діти або дорослі. Саме тому, сьогодні ми будемо говорити про викладання сучасної української мови Дізнаємось більше про те, як ефективно і різноманітно планувати уроки. Які фактори впливають на уроки. Відповіді на ці та інші питання ми охоче представимо Вам на нашому онлайн-семінарі.

Тема 8. Засади ефективної співпраці між вчителем та учнем 5 класів НУШ на уроках української літератури.

Ключові питання теми: Молодь вивчає іноземну мову по-іншому, ніж діти або дорослі. Саме тому, сьогодні ми будемо говорити про викладання української літератури. Дізнаємось більше про те, як ефективно і різноманітно планувати уроки. Які фактори впливають на уроки. Відповіді на ці та інші питання ми охоче представимо Вам на нашому онлайн-семінарі.

Тема 9. Проєктна діяльність на уроках української літератури.

Ключові питання теми: Педагоги ознайомляться з видами проєктів та способами їх застосування

Тема 10. Впевнені кроки впровадження мовно-літературної галузі НУШ

Ключові питання теми: З нового навчального року впровадження освітньої реформи приймають учителі середньої ланки. Вони мають продовжувати реалізацію головної мети НУШ – формувати у школярів не лише знання, а й уміння застосовувати їх у житті. Програма спрямована на адаптацію та трансформування педагогічної діяльності мовно-літературної галузі до нової концепції загальної середньої освіти.

Тема 11. Мовно-літературна галузь НУШ. Підвищення кваліфікації

Ключові питання теми: З нового навчального року впровадження освітньої реформи приймають учителі середньої ланки. Вони мають продовжувати реалізацію головної мети НУШ – формувати у школярів не лише знання, а й уміння застосовувати їх у житті. Програма спрямована на адаптацію та трансформування педагогічної діяльності мовно-літературної галузі до нової концепції загальної середньої освіти.

Тема 12. Інтегровані уроки літератури у Новій Українській Школі.

Ключові питання теми: Слухачі розвинути професійні та загальні компетентності, які допоможуть організувати ефективну роботу в 5-6 класах НУШ на уроках української та зарубіжної літератури. Набуті знання допоможуть педагогам налагодити взаємодію зі школярами, колегами та батьками в будь-яких умовах.

Тема 13. Інтерактивні презентації у Power Point. Прості кроки до цікавих уроків.

Ключові питання теми: Сучасні мультимедійні технології вивчення української мови та літератури. Прості кроки та цікаві ідеї для презентацій, Створення вікторин, ігор, інтерактивних аркушів у Power Point

Тема 14. Ефективні методи запам'ятовування. Розвиток уваги та зосередженості учнів.

Ключові питання теми: Сучасна школа відчуває потребу в отриманні практичних знань та умінь, зрозумілих алгоритмів роботи, що допоможуть покращувати пам'ять та увагу

Тема 15. Техніки формувального оцінювання на уроках української мови та літератури

Ключові питання теми: Система вправ щодо застосування прийомів формувального оцінювання учнів

Тема 16. Формування цінностей та життєвих навичок учнів. Впровадження філософсько-педагогічного вчення Г. Сковороди.

Ключові питання теми: Аналіз творчої спадщини Г.Сковороди з погляду її актуальності в контексті сьогодення допоможе педагогам активно популяризувати серед батьків, учнів, громадськості, втілювати в освітню діяльність ідеї української філософії і педагогіки серця; оволодіти методами і прийомами природовідповідного виховання; організовувати освітній простір, спрямований на розвиток системи ціннісних ставлень і життєвих навичок учнів.

Тема 17. Творчі підходи до вивчення української літератури. Інтерактивні інструменти для цікавого уроку.

Ключові питання теми: Формат сучасної освіти вимагає від учителя вміння швидко опановувати нові освітні платформи та сервіси, навчати цікаво, творчо та неодноманітно. Саме від захоплення учителем власним предметом викладання та його творчої енергії залежить любов учнів про предмету. Під час тренінгу ми обговоримо різні цікаві підходи до роботи з учнями НУШ та старшокласників на уроках української літератури, познайомимось з інтерактивними застосунками, платформами та

сайтами, що допоможуть учителеві-практику урізноманітнити урок. Навчати цікаво, щоб на урок завітали не лише учні, а й батьки можна навіть під час дистанційки!

Тема 18. Ефективний супровід випускників на уроках української мови. Умови написання вдалого мотиваційного листа

Ключові питання теми: Що таке мотиваційний лист, його структура. Способи успішного написання.

Тема 19. Розширення візуальної сприйнятливості у навчальному процесі

Ключові питання теми: 1. Як створити ментальну карту за допомогою застосунків: онлайн і офлайн 2. Якісний візуальний контент для вчителя 3. Гайд: що? навіщо? як? на прикладі історії або громадянської освіти

Тема 20. Надихаємо учнів до навчання: лайфхаки для цікавих уроків.

Ключові питання теми: 1. Як створити ментальну карту за допомогою застосунків: онлайн і офлайн 2. Якісний візуальний контент для вчителя 3. Гайд: що? навіщо? як? на прикладі історії або громадянської освіти

Тема 21. Покращення пам'яті: дослідження процесів та методів запам'ятовування.

Ключові питання теми: Під час тренінгу педагоги матимуть змогу ознайомитися з процесами пам'яті та навчитися методам ефективного запам'ятовування

Тема 22. Революція в класі: Додатки Google для оптимізації навчального процесу.

Ключові питання теми: Під час пандемії та війни сучасна освіта зіткнулась із проблемою організації дистанційного та змішаного навчання, організацією синхронного та асинхронного дистанційного навчання, проблемою освітян були вибір платформи та недостатня обізнаність з їх використання. Про переваги та плюси платформ для дистанційного навчання

Тема 23. Віртуальні інструменти для взаємодії та контролю знань на дистанційному уроці: швидке опитування та зворотній зв'язок учнів

Ключові питання теми: в отриманні практичних знань та умінь, чіткого зрозумілого алгоритму роботи з сучасними онлайн інструментами для створення тестувань Classtime i Plickers

Тема 24. Вітагенна технологія - інструмент реалізації компетентнісного підходу навчання на уроках мовно-літературної галузі в НУШ

Ключові питання теми: Зміни в характері освіти, її нові виклики зумовлюють пошук нових підходів у навчанні. У Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти визначені основні компетентності здобувачів освіти 5 - 11 класів, реалізувати які і допоможе вітагенна технологія.

Тема 25. Оцінка рівня знань учнів за допомогою онлайн-тестів та опитування на дистанційному уроці: засоби та рекомендації для педагогів.

Ключові питання теми: в отриманні практичних знань та умінь, чіткого зрозумілого алгоритму роботи з сучасними онлайн інструментами для створення тестувань Classtime i Plickers

Тема 26. Текстоцентричний підхід у вивченні української мови: НУШ і не лише

Ключові питання теми: Текстоцентричність - новий вектор розвитку викладання української мови. Саме різні види текстів є живим матеріалом, який оточує нас це і медіатексти, і тексти трейлерів до фільмів, і навіть звичайні квитки на потяг. Тому вивчення мови на такому матеріалі стає і захопливим, і продуктивним процесом. На тренінгу розглянемо роботу з текстами-стимулами, деформованими текстами, множинними текстами тощо.

Тема 27. Візуалізація на уроках літератури: ресурси та покрокові інструкції Магія створення коміксів, FB-сторінок, лепбуків

Ключові питання теми: План 1 Візуалізація навчального контенту - вирішення цілого ряду педагогічних завдань 2 Головне - підкріплювати уяву діями: ● FB-сторінки літературних героїв - простір творчості для учнів: як створити? навіщо? з якою метою? за допомогою яких ресурсів? ● створення та використання коміксів на уроках літератури: від теорії до практики ● фрейми, лепбуки, логотипи - історія героїв та їх авторів в асоціаціях

Тема 28. Сучасний інструментарій для викладання української мови та інтегрованого курсу літератури в 6 класі НУШ

Ключові питання теми: Учасники вебінару проаналізують можливості використання «традиційних» форматів роботи й інструментів по-новому; отримають поради щодо проведення сучасних дистанційних уроків; навчатися ще ефективніше використовувати формат лекцій, диспутів ігор в освітньому процесі.

Тема 29. Вивчення ліричних творів у 7 класі НУШ: що і як?

Ключові питання теми: Форми, методи й засоби аналізу ліричних творів

Тема 30. Створення атмосфери емпатії та співчуття через вивчення ліричних творів учнями 7 класу НУШ

Ключові питання теми: Форми, методи й засоби аналізу ліричних творів

Тема 31. Українська мова в 7 класі НУШ: новий цикл, відомі підходи

Ключові питання теми: - цикли нуш - відоме з адаптаційного циклу - початок базового предметного навчання - робота з Держстандартом - планування діяльності

Тема 32. Українська література. 7 клас НУШ

Ключові питання теми: систематизувати раніше отримані знання, уміння та навички щодо розуміння педагогами літературного процесу як неперервної цілісності на жанрово-тематичних, образно-художніх та ідейних рівнях розвитку української літератури із врахуванням конкретно-історичних впливів, запозичень, трансформацій тощо; а також усвідомлення місця й ролі української літератури у просторі східнослов'янських, слов'янських та європейських літератур та літератури рідного краю.

Тема 33. Розвиток в учнів соціальної відповідальності та свідомості при викладанні української літератури у 7 клас НУШ

Ключові питання теми: систематизувати раніше отримані знання, уміння та навички щодо розуміння педагогами літературного процесу як неперервної цілісності на жанрово-тематичних, образно-художніх та ідейних рівнях розвитку української літератури із врахуванням конкретно-історичних впливів, запозичень, трансформацій тощо; а також

усвідомлення місця й ролі української літератури у просторі східнослов'янських, слов'янських та європейських літератур та літератури рідного краю.

Тема 34. Тьюторство як шлях подолання освітніх втрат з уроків української мови та літератури.

Ключові питання теми: 1. Що таке тьюторинг. 2. Роль тьютора у побудові індивідуальної освітньої траєкторії розвитку учня для подолання освітніх втрат.

Тема 35. Творчі хитрики тьютора у викладанні української літератури: від теорії до практики

Ключові питання теми: 1. Що таке тьюторинг. 2. Роль тьютора у побудові індивідуальної освітньої траєкторії розвитку учня для подолання освітніх втрат.

Тема 36. Від читання до дії: як література навчає долати життєві виклики

Ключові питання теми: Літературні твори як інструмент розвитку навичок. Методи інтеграції літератури в практичну освіту. Робота з конкретними творами для розвитку життєвих навичок. Розробка інтерактивних вправ, що сприяють розумінню складних життєвих питань.

Тема 37. Відкриваємо світ через книги. Сприяння розвитку творчих здібностей та уяви учнів через читання

Ключові питання теми: У сучасному світі, де інформація доступна в будь-який момент, діти все менше читають книги. Це призводить до: зниження рівня читацької грамотності, обмеження словникового запасу, погіршення уяви та фантазії, зниження мотивації до навчання. Все це, в свою чергу, негативно впливає на розвиток креативності та творчих навичок учнів. Програма розкриває шляхи вирішення таких проблем через впровадження книжкової культури в навчальний процес.

Тема 38. Інтеграція літератури в освітній процес: розвиток життєвих компетентностей через художні твори

Ключові питання теми: Літературні твори як інструмент розвитку навичок. Методи інтеграції літератури в практичну освіту. Робота з конкретними творами для розвитку життєвих навичок. Розробка інтерактивних вправ, що сприяють розумінню складних життєвих питань.

Тема 39. Еволюція уроку мови та літератури у 8 класі НУШ.

Ключові питання теми: Зміни в підходах до викладання української мови та літератури. Як зробити уроки мови та літератури цікавішими та ефективнішими за допомогою інноваційних методів. Як розвинути в учнів любов до читання та критичне мислення. Які кроки необхідно зробити для подальшого вдосконалення навчання української мови та літератури. Як залучити учнів до активної участі в освітньому процесі.

Тема 40. Творчість без меж: нестандартні підходи до української мови та літератури через ігри та інтерактив

Ключові питання теми: 1. Як ігри впливають на мотивацію, запам'ятовування та креативність? 2. Мобільні додатки для вивчення мови та літератури: огляд популярних додатків і їх функціоналу. 3. Упровадження елементів сюжетних ігор у вивчення літературних творів

Тема 41. Театральне мистецтво як соціокультурна лінія на уроках мовно-літературної галузі

Ключові питання теми: Використання методики паралелей, зокрема в контексті театрального мистецтва, під планування уроків української

Тема 42. Театр на уроці. Розвиток мовних навичок учнів за допомогою драматургії.

Ключові питання теми: Використання методики паралелей, зокрема в контексті театрального мистецтва, під планування уроків української мови та літератури

Тема 43. Мотивація до читання у 8 класі: як викликати у дітей любов до літератури через інтерактивні методи.

Ключові питання теми: Зміни в підходах до викладання української мови та літератури. Як зробити уроки мови та літератури цікавішими та ефективнішими за допомогою інноваційних методів. Як розвинути в учнів любов до читання та критичне мислення. Які кроки необхідно зробити для подальшого вдосконалення навчання української мови та літератури. Як залучити учнів до активної участі в освітньому процесі.

Тема 44. Навчання крізь призму мистецького образу в мовно-літературній галузі у 8 класах НУШ

Ключові питання теми: Методи й прийоми інтеграції мистецтва з темами в мовно-літературній галузі для розвитку м'яких навичок учнівства

Тема 45. Майстерка з використання ШІ на уроках української мови

Ключові питання теми: Під час майстерки навчити створювати навчальний контент за допомогою ШІ, організовувати групову роботу учнів, створювати інтерактивні завдання. Розглянути можливості індивідуалізації навчання адаптувати завдання під різний рівень учнів. Надати поради щодо подальшого використання інструментів.

Тема 46. Інтерактивні вправи з української мови за допомогою ChatGPT та онлайн інструментів.

Ключові питання теми: Під час майстерки навчити створювати навчальний контент за допомогою ШІ, організовувати групову роботу учнів, створювати інтерактивні завдання. Розглянути можливості індивідуалізації навчання адаптувати завдання під різний рівень учнів. Надати поради щодо подальшого використання інструментів.

Тема 47. Розвиток навичок майбутнього через інтерактивні методи

Ключові питання теми: 1. Навички майбутнього: що і навіщо? Глобальні тенденції освіти XXI століття. Навички 4К: критичне мислення, креативність, комунікація, кооперація. Soft skills як продовження предметних компетентностей. Як урок української мови й літератури може стати тренінгом життєвих умінь. 2. Інтерактивні методи як інструмент розвитку навичок майбутнього. Принципи інтерактивного навчання: діяльність, партнерство, рефлексія. Методи, що формують критичне мислення: «Шість капелюхів», «Кола Вена», «Фішбоун». Методи, що розвивають комунікацію: дебати, рольові ігри, «Прес-метод». Методи, що стимулюють креативність: сторітелінг, дизайн-мислення, мозковий штурм. Командна робота та колаборація: проєктне навчання, групові розслідування, інтерактивні платформи Padlet, Miro, Mentimeter. 3. Урок як майстерня навичок. Як змінити структуру уроку, щоб інтерактив став частиною, а не «додатком». Приклади інтегрованих уроків української з елементами розвитку soft skills. Як оцінювати не лише знання, а й навички співпраці, творчості та комунікації.

Тема 48. Цифрове середовище на уроках мовно-літературної галузі через використання вікіпроєктів

Ключові питання теми: Взаємодія учнів на уроках мовно-літературної галузі в цифровому середовищі на основі Вікіпроектів за групами результатів розвиток усного мовлення, письма, дослідження мовлення і тексту.

Тема 49. Від учителя до творця: як формувати власний цифровий контент для учнів

Ключові питання теми: 1. Сучасний учитель як творець контенту. 2. Цифровий освітній контент і інструменти для його створення: Canva, Genially, Padlet, BookWidgets, Wordwall, Quizizz, LearningApps, Edpuzzle.

Тема 50. Від читача до співавтора: як залучити учнів до мовного Вікіпростору.

Ключові питання теми: Взаємодія учнів на уроках мовно-літературної галузі в цифровому середовищі на основі Вікіпроектів за групами результатів розвиток усного мовлення, письма, дослідження мовлення і тексту.

Тема 51. Освітній контент, що “чіпляє”: як створювати вправи, відео й тести, які надихають учнів

Ключові питання теми: 1. Сучасний учитель як творець контенту. 2. Цифровий освітній контент і інструменти для його створення: Canva, Genially, Padlet, BookWidgets, Wordwall, Quizizz, LearningApps, Edpuzzle.

Тема 52. Мислення замість заучування: як будувати уроки через дослідницькі запитання

Ключові питання теми: 1. Запитання як старт мислення, а не перевірка знань. 2. Урок як дослідження: структура і логіка. 3. Практичні кейси з української мови та літератури 8 клас

Тема 53. Медіаграмотність на уроках української мови та літератури в 9 класі НУШ

Ключові питання теми: Тренінг спрямований на опанування практичних інструментів формування медіаграмотності на уроках української мови та літератури. Учасники ознайомляться з видами медіатекстів, навчатимуться інтегрувати аналіз новин, реклами та соцмереж у навчальний процес, працювати з фейками та маніпуляціями, а також створювати інтерактивні завдання для учнів 9 класу відповідно до концепції НУШ.

Тема 54. Від читання до аналізу: як інтегрувати медіаграмотність у 9 класах НУШ.

Ключові питання теми: Тренінг спрямований на опанування практичних інструментів формування медіаграмотності на уроках української мови та літератури. Учасники ознайомляться з видами медіатекстів, навчатимуться інтегрувати аналіз новин, реклами та соцмереж у навчальний процес, працювати з фейками та маніпуляціями, а також створювати інтерактивні завдання для учнів 9 класу відповідно до концепції НУШ.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи:

1. Закон України Про вищу освіту
2. Закон України Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій
3. Закон України Про дошкільну освіту

4. Закон України Про загальну середню освіту
5. Закон України Про інноваційну діяльність
6. Закон України Про наукову і науково-технічну діяльність
7. Закон України Про наукову і науково-технічну експертизу
8. Закон України Про освіту
9. Закон України Про позашкільну освіту
10. Закон України Про професійно-технічну освіту
11. Концепція розвитку післядипломної освіти в Україні
12. Національна доктрина розвитку освіти
13. Положення про державний вищий навчальний заклад
14. Положення про дистанційне навчання
15. Положення про інститути післядипломної педагогічної освіти
16. Положення про організацію навчального процесу
17. Постанова кабінету міністрів України від 28.03.2002 № 379 Про затвердження Державної програми "Вчитель"

Основна література:

1. Аносов І. П., Елькін М. В., Головкова М. М., Коробченко А. А. Основи науково-педагогічних досліджень : навч. посіб. Мелітополь : Видавн. будинок ММД, 2015. 218 с. URL: <https://cutt.ly/OboAZIy>.
2. Біла книга. Навчання через гру та діяльнісний підхід: огляд доказів./Дж.М.Зош, Е.Дж.Хопкінс, Х.Дженсен, К.Лю, Д.Ніл, К.Хірш-Пасек, С.Л.Соліс, Д.Вайтбред. The LEGO Foundation, 2017. 39 с. URL: <https://cutt.ly/h1FRr1i>
3. Бурдун В.М. Стратегічне планування. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад.: Ю. П.Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. 820 с.
4. Василенко І. Ю. Тренінг розвитку творчого мислення. Обдарована дитина. 2004. № 5. С. 52-55.
5. Від керівника до лідера : практичні поради для 57 директорів шкіл та керівників відділів освіти / Анна Уварова, Поліна Гоч. - Київ : Центр інноваційної освіти «Про.Світ», 2019. - 60 с. - URL : <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/521/12,2019.pdf>
6. Волківська Д. А. Сучасні підходи до визначення лідерства. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Сер. : Педагогічні науки. 2014. Вип. 115. С. 45-47.
7. Головань М.С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду. Вища освіта України. № 3. 2008. С. 23-30.
8. Гондарева Г. В. Концепція розвитку емоційного інтелекту старшокласників у навчально-виховному процесі. Таврійський вісник освіти, 2013. № 2. С. 260-264.
9. Закони екології Коммонера. URL: <https://bit.ly/3VzEWjA>
10. Закони екології Коммонера. URL: https://pidru4niki.com/1960120837942/ekologiya/zakoni_ekologiyi_kommonera
11. Зеленська Л.Д. Мовно-комунікативна компетентність учителя-коуча, ментора, тьютора, фасилітатора (на прикладі програми «Освітологія»). Молодь і ринок. № 9(195). 2021 С. 16-20.
12. Зубенко Л. Г., Немцов В. Д. Культура ділового спілкування : навч. посіб. Київ: «Ексоб», 2002. 200 с.
13. Інтегровані завдання для молодших школярів: цікаво, пізнавально, креативно. / Л.Добровольська, В.Андросова. Черкаси: видавництво КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», 2022. 70 с.
14. Коваль А.П., Культура ділового мовлення: писемне та усне ділове спілкування. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ, 1997. с.193-280.
15. Конституція України. Основний закон. Київ, 1996.

16. Копильчук В. Інтегровані уроки як засіб підвищення якості знань учнів. URL: <http://itcm.comp-sc.if.ua/2018/kopylchuk.pdf>.
17. Мартинець Л. А. Управління професійним розвитком учителів : навч.-метод. посіб. / Л. А. Мартинець. - Вінниця : ДонНУ, 2016. - 87 с. Внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності: стандарти та рекомендації. - URL : <https://cutt.lv/prnvgJh>
18. Моргун В. Ф. Емоційний інтелект у багатовимірній структурі особистості. Постметодика, 2010. № (6)97.С. 2-15.
19. Нова українська школа : дидактичні основи STREAM-освіти в початковій школі : навчально-методичний посібник /С.Вакарін. Київ : Саміт-книга, 2021. 144 с.
20. Нові вимоги до компетентностей керівників шкіл в Україні : посіб. для слухачів закладів післядипломної освіти, керівників закладів загальної середньої освіти, здобувачів вищої освіти за спеціалізаціями «Управління навчальним закладом» та «Управління проектами» / О. М. Отич, Л. К. Задорожна, З. В. Рябова, Л. М. Оліфіра та ін.; за заг. ред. О. М. Отич, Л. К. О. де Фонтана; НАПН України, УВУПО, ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти», КВЗСО «Одес. акад. неперв. освіти», КультурКонтакт Австрія. Київ, 2018. 74 с.
21. Овчаренко О.П., Лазар А.П., Матющко Р.П. Основи радіаційної медицини: навч. посібник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2002. 208 с.
22. Освітня програма навчального закладу. URL: <https://bit.ly/3ckLjDp>
23. Поспелова Т. Розвиток лідерського потенціалу керівника закладу середньої освіти : навч. посіб. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. 36 с.
24. Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : Постанова КМУ від 21.08.2019 № 800 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 27.12.2019 №1133). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>
25. Пушкарьова Т. О. Педагогічне проектування в системі загальної середньої освіти: теорія і практика: монографія. Київ: Педагогічна думка, 2017. 308 с.
26. Рай М. Компас цінностей. Уроки 101 країни про цілі, лідерство і життя. Yakaboo Publishing, 2021. 368 с.
27. Робінсон К., Ароніка Л. Школа майбутнього. Львів : Літопис, 2016. 258 с.
28. Романовський О.Г., Гура Т.В., Книш А.Є., Бондаренко В.В. Теорія і практика формування лідера: навч. посіб. Харків, 2017. 100 с
29. Самооцінювання закладу освіти: ефективний інструмент підвищення управлінської діяльності. URL: <https://bit.ly/3wUZ8lt>
30. Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за №1111/35394. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text>
31. Типова освітня програма для учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко : наказ МОН України від 12.08.2022 № 743) URL: <https://cutt.ly/p0l8NA1>
32. ТОВТО : Абетка неформальної освіти, фасилітації і тренерства // За заг. ред. Наталії Трамбовецької. -Київ, 2017. -53 с.
33. Хоружа Л. Л. Етичний розвиток педагога : навчальний посібник / Л. Л. Хоружа. - К. : «Академвидав», 2012. - 208 с.
34. Цифрова трансформація освіти і науки [Електронний ресурс] : сайт. URL: <https://bit.ly/3iZgvys>
35. Чернявська А. Емоційний інтелект – запорука успішного навчання. Молодь і ринок, 2012. № 12. С. 136-139.
36. Шевчук А. С. Дитячі розваги і свята (у схемах, таблицях, визначеннях, сценаріях) : навч.метод. посібник. Тернопіль : Мандрівець, 2020. 336 с.
37. Boissard P. L'évaluation formative: un outil de progression. URL: <http://surl.li/ealag>
38. DLL 10: DaF für Jugendliche: Deutsch als Fremdsprache.Klett Sprachen GmbH, 2016. 199 s.

Додаткова література:

1. Викладання біології у профільних класах. Випуск 4. Факультативний курс «Еволюція систем органів. Філогенія органічного світу». Частина I /Л.Т. Петренко, Л.П. Петренко. Харків: Вид. група «Основа», 2009. 141 с.
2. Грицак Я., Комаров О. Шлях становлення української ідентичності. 2021 р. URL: <https://bit.ly/3ERW4L5>
3. Джежелей О., Коваленко О. Вчуся читати. Навч-розвив. пос. для дітей Частина 1. Харків: Ранок, 2001. 144 с.
4. Копосов П. Нова українська школа : дидактичні особливості організації навчально-ігрової діяльності учнів 1-2 класів : навч.-метод. посіб. Харків : Вид-во «Фабула», 2021. 160 с.
5. Кудін В.С. Партнерська взаємодія – основа освітнього процесу НУШ. Навчально-методичний посібник. Черкаси. 2022. 128 с.
6. Організація і методика соціально-педагогічного тренінгу : методичні рекомендації. Уклад. О. М. Шевчук. Умань, 2010. 37 с.
7. Стіл Дж., Мередіт К., Темпл Ч. Методична система «Розвиток критичного мислення у навчанні різних предметів»: Підготовлено для проекту «Читання та письмо для розвитку критичного мислення» / Науково-методичний центр розвитку критичного та образного мислення «Інтелект». Київ: Міленіум, 2001. 104 с.
8. Супервізія: професійна підтримка і професійний розвиток педагогів : poradnik dla superwizoriv (nastavnikov). USAID, 2018. 60 с.